

לפרשת יתרו – תשע"ה

יתרו מחפש את האמת

שמעון באומל

"וישמע יתרו" יש הבדל בשמיעה של יתרו לבין שאר העמים, אצלם כתוב "שמעו עמים ירגזון" כלומר השמועה לא עשתה להם טוב אלא אדרבא הדאיגה אותם מה יקרה כאשר עם ישראל יגיעו לארץ ישראל וילחמו איתם, **מה שמע יתרו שגרם לו לקבל עליו עול מלכות שמים? מדוע הפרשה של עשרת הדברות נקראה על שמו?** אבל יתרו השמועה גרמה לו להגיב בצורה חיובית כלומר גרם לו רצון להתחבר לעם ישראל וזה מראה את חכמתו שבחר להתחבר לעם שה' אלוהיו ונוקט באמצעים טקטיים כדי להתקבל ברצון על ידי משה רבנו ולכן הוא לוקח את ציפורה אשת משה ואת שני בניה שאם לא לכבוד חותנו, לפחות מרע"ה יתרצה מצד אשתו ובניו.

יתרו שידע שיש קושי עצום להוציא עם שלם ממצרים ובמיוחד גם שסגרו את גבול מצרים בכשפים, לכן הדבר עשה עליו רושם עד כדי שאמר "ברוך ה' אשר הציל אתכם" דהיינו א) מברך את ה' ב) מדגיש שזו הצלת נפשות כיון שידע שמטרת המצרים היא לכלות שונאיהם של ישראל. רש"י שואל: מה שמועה שמע? קריעת ים סוף ומלחמת עמלק, ונשאלת השאלה מה מיוחד בשני האירועים הללו? ומצאנו שיש מוסר גדול ומשמעות הדברים האלה שקריעת ים סוף שינה הבורא את סדרי בראשית כדי לשלם למצרים מידה כנגד מידה ולכל אחד ואחד מהם לפי מעשיו שנאמר "יאכלמו כקש ירדו במצולות כמו אבן צללו כעופרת במים אדירים" ודבר שני כיוון שעם ישראל שלא נלחמו במצרים היינו אומרים שמא אינם יודעים להילחם, אבל כאשר ראינו שנלחמו בעמלק ברור מכאן שהם יודעים להגן על עצמם ומדוע לא נלחמו נגד המצרים? אמרו חז"ל כיון שהכירו להם טובה שהיו בעלי אכסניא שלהם ולכן יתרו שראה את ההנהגה האלוהית המדויקת ואת עם ישראל שהם בעלי מידות טובות, מצא לבו לקבל עליו עול מלכות שמים ולהידבק אליהם.

ד"א, מוצאים בשורש שמו של יתרו על חיפוש האמת כמו 'ולא תתורו' וכמו 'שלח לך אנשים ויתורו' רואים מכאן שמי שרוצה להגיע לאמת מוצא אותה בסופו של דבר, שאפילו יתרו שלא הניח שום עבודה זרה שבעולם, הגיע להכרה להאמין בה' יתברך.

ונסמכה פרשת יתרו לפרשת עמלק להראות את ההבדל בין עמלק שמטרתו היתה להכחיש מכל וכל את השגחת הבורא והנסים שנעשו לעם ישראל וטרח לבוא מהנגב עד רפידיים כדי להילחם בהם אע"פ שכל אומות העולם קיבלו פחד עצום לאחר קריעת ים סוף ולכן התורה מחייבת "מלחמה לה' בעמלק מדור דור" שהיא מלחמה שכל יהודי מחויב בה, לעומת זאת יתרו שהיה כהן של ע"ז מקדש שם שמים ברבים ומקבל עליו עול מלכות שמים בלי חשש כלל שמא יפגעו בו או במשפחתו אומות העולם, ולכן מקבל שכר שמבני בניו יושבים בלשכת הגזית.

גם התורה מתייחסת לדברים ומראה שההשפעה הרוחנית של יתרו משנת את הייחוס שלו מ'וישמע יתרו כהן מדין חותן משה לחותן משה שכתוב 'ויקח יתרו חותן משה'. מכאן רואים שלקח מקח טוב לעצמו וזכה להיות בקהל ה'.
"ויאמר אני חתנך יתרו בא אליך" ר"ת 'אחי' ומפרש החיד"א בשם האר"י שיתרו היה גלגול של קין ומשה היה גלגול של הבל,

וקין שנתקנא בהבל כיון שנולדו איתו שתי תאומות, חזר בגלגול של יתרו כדי להחזיר לו את תאומתו שהיא ציפורה.

הפרשה מסיימת בפסוק "ולא תעלה במעלות על מזבחי אשר לא תגלה ערותך עליו" חכמי המוסר מלמדים אותנו שהזהירה התורה אזהרה חמורה זו על אבן שהיא דומם כדי שלמד קל וחומר על ההתנהלות בין איש ובין רעהו ונראה שאפשר ללמוד מכאן דבר נוסף שכאשר לומדים תורה ומקיימים מצוות שלא יגרום הדבר להרגשת עליונות או התגדלות כלשהיא כמו שאומרת המשנה באבות ודאשתמש בתגר חלף, ומכאן ישתדל האדם שכל מעשיו יהיו לשם שמים שזו תכלית בריאתו של האדם בעולם. ה' יעזרנו על דבר כבוד שמו אמן.